

Til tjeneste!

Tre av fire i tjenesteytende sektor

Samlet har sysselsettingen i tertiærnæringene eller tjenesteyting vokst fra 750 000 på begynnelsen av 1960-tallet til dagens 1 860 000, noe som utgjør vel 76 prosent av alle sysselsatte. Tertiærnæringenes dominerende stilling har fristet til mange generaliserende karakteristikker av dagens samfunn, som «det postindustrielle samfunn», «informasjonssamfunnet» og «servicesamfunnet».

Denne sektoren består av mange og svært ulike næringer, som for eksempel varehandel, hotell- og restaurant, transport, finansielle tjenester og turisme. Men den største tjenesteytende sektoren er likevel offentlig forvaltning – det vil si kommunal og statlig forvaltning – med sosiale tjenester, helsevesen, undervisning og administrasjon.

Sterk vekst i offentlig forvaltning

Det har de siste tiårene vært en kraftig vekst i offentlig forvaltning, og den sysselsetter i dag i underkant av 800 000, sammenliknet med bare 200 000 i 1962. Og offentlig forvaltnings andel av sysselsettingen har økt fra 13 til ca. 30 prosent, noe som tilsvarer 25 prosent av utførte timeverk (deltidsarbeid er noe mer utbredt i det offentlige).

To tredjedeler av offentlig ansatte arbeider i kommuneforvaltningen. På grunn av statens overtakelse av de fylkeskommunale sykehusene fant det sted en markert sysselsetningsvekst i statlig forvaltning i 2002.

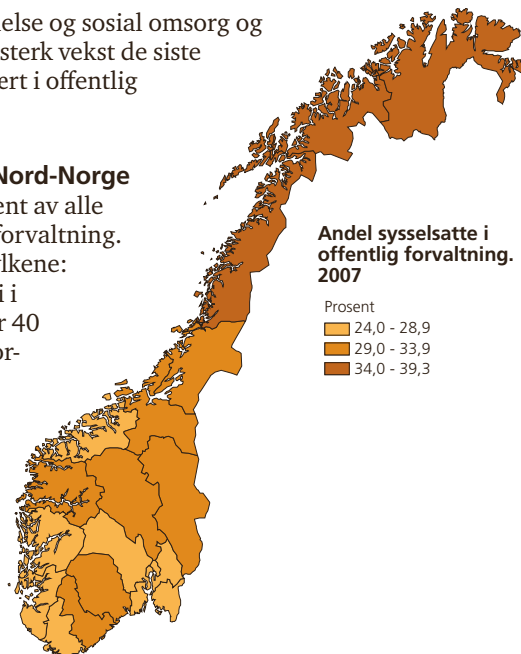
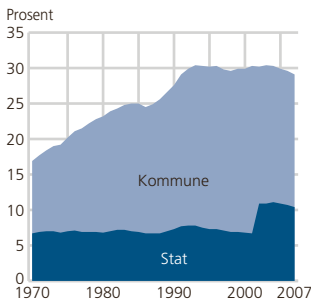
Det er først og fremst innen helse og sosial omsorg og utdanning at det har vært en sterk vekst de siste årene. Svakest har veksten vært i offentlig administrasjon.

Mange offentlig ansatte i Nord-Norge

Som nevnt er nesten 30 prosent av alle sysselsatte å finne i offentlig forvaltning. Men dette varierer mellom fylkene:

De høyeste andelenene finner vi i Troms og Finnmark, hvor nær 40 prosent er ansatt i offentlig forvaltning (noe som både skyldes forsvarrets tilstedeværelse og at kommuner med spredt bosetting krever relativt flere sysselsatte for å opprettholde ulike kommunale tjenester).

Sysselsatte i offentlig forvaltning som andel av samlet sysselsetting

Lavest andel sysselsatte i stat eller kommune finner vi i Rogaland, Oslo og Akershus, med bare 24-26 prosent. Oslo har mange sysselsatte i statlig forvaltning, men færre i kommuneforvaltningen.

IKT: En ny sektor

Det som kalles IKT-sektoren omfatter en rekke næringer som hovedsakelig driver med informasjons- og kommunikasjonsteknologi; som produksjon av datamaskiner og -utstyr, handel med IKT, telekommunikasjon og konsulentvirksomhet. Denne sektoren går altså på tvers av en tradisjonell næringsinndeling og omfatter produksjon både av varer og tjenester.

Sysselsettingen i IKT-sektoren var økende fram til 2001. I 2006 var antallet sysselsatte 73 600. Om vi også tar med den såkalte innholdssektoren, som omfatter forlagsvirksomhet, informasjonstjenester, radio og TV samt film og video, er i dag mer enn 106 000 personer sysselsatt i informasjonssektoren.

Viktig i dagliglivet

Til tross for den økte økonomiske betydningen av IKT-sektoren, er denne teknologiens betydning langt mer synlig på forbrukersiden, både i næringslivet og i husholdningene. I løpet av 1990-tallet ble moderne kommunikasjonsmidler som PC, mobiltelefon og Internett en viktig del både av arbeidslivet og husholdningenes dagligliv.

I næringslivet har mer enn ni av ti foretak (med mer enn ti sysselsatte) tilgang til Internett, sammenliknet med fire av ti i 1998. Og vel 70 prosent av foretakene har egen hjemmeside. På dette området synes norske bedrifter likevel å ligge noe etter sine nordiske naboer.

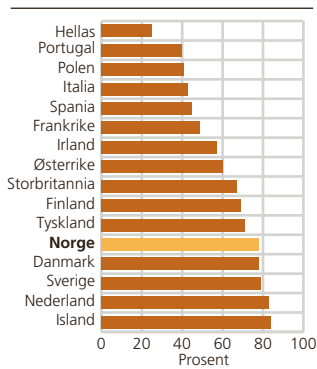
Men det er kanskje i husholdningene at betydningen av moderne kommunikasjonsteknologi er mest iøynefallende: I 2007 hadde 87 prosent av husholdningene tilgang til hjemme-PC, og 83 prosent hadde Internett-tilgang hjemme.

Norge er – sammen med de andre nordiske landene – langt fremme når det gjelder tilgang til og bruk av IKT-utstyr, for eksempel når det gjelder Internett-tilgang. Det samme gjelder utbredelse av hjemme-PC og mobiltelefon.

Antall sysselsatte i IKT-sektoren

1995	59 500
1996	63 230
1997	68 100
1998	73 700
1999	80 300
2000	85 500
2001	88 700
2002	86 900
2003	71 500
2004	69 100
2005	69 600
2006	73 600

Andel husholdninger med Internett-tilgang i noen land. 2007

Kilde: Eurostat.